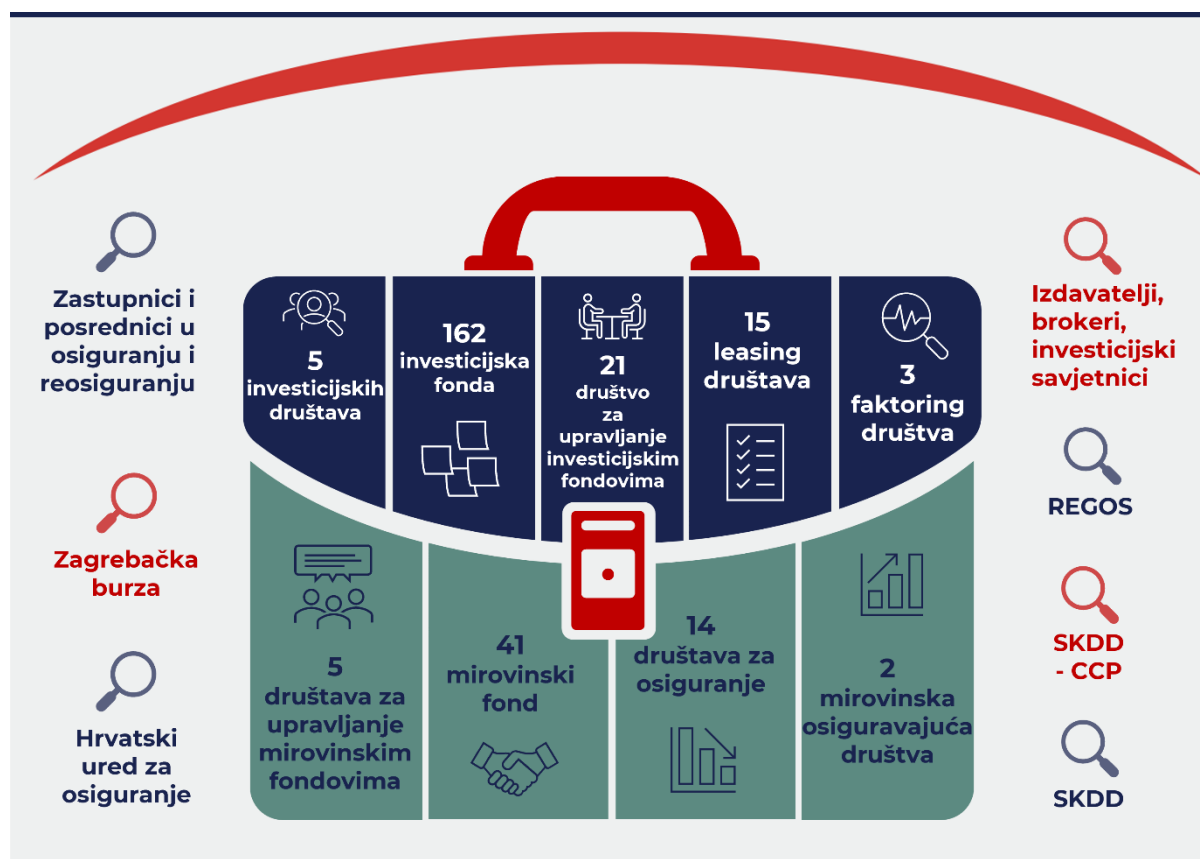

Sažetak Godišnjeg izvješća

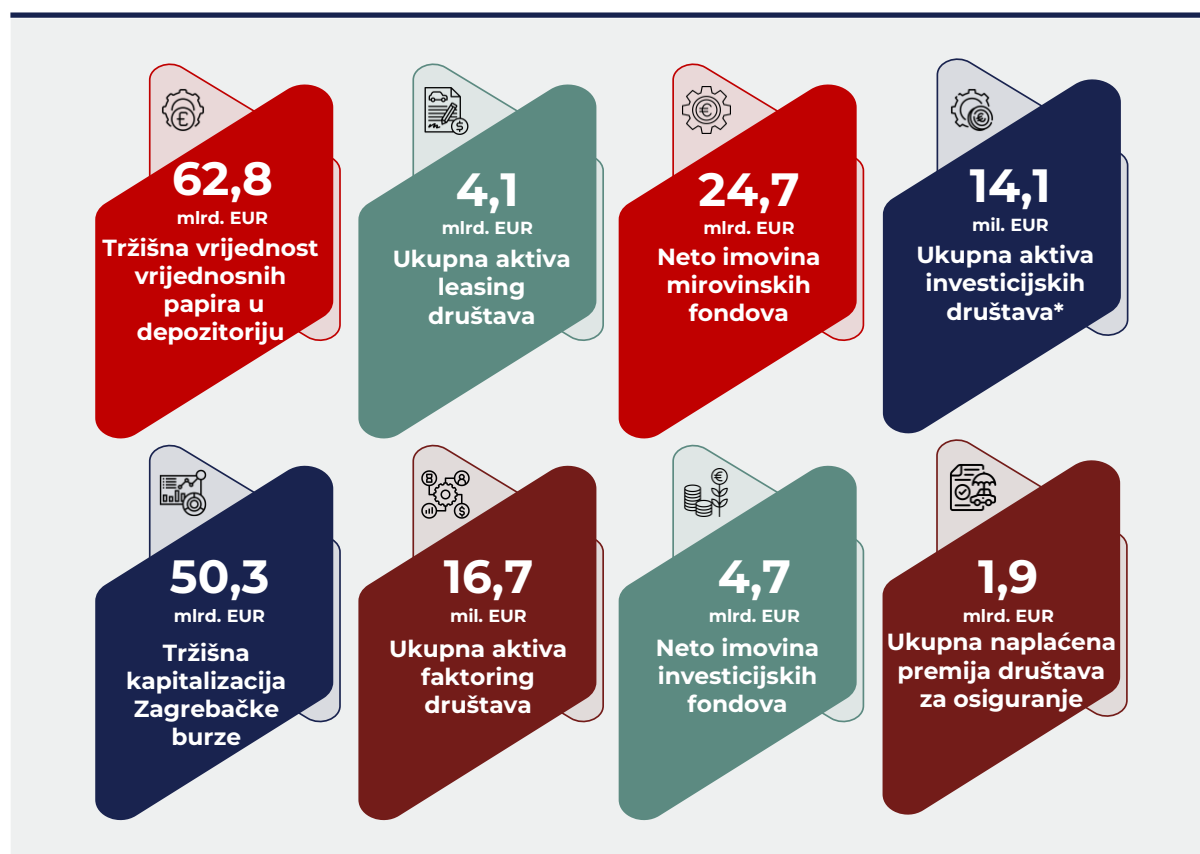
2024.

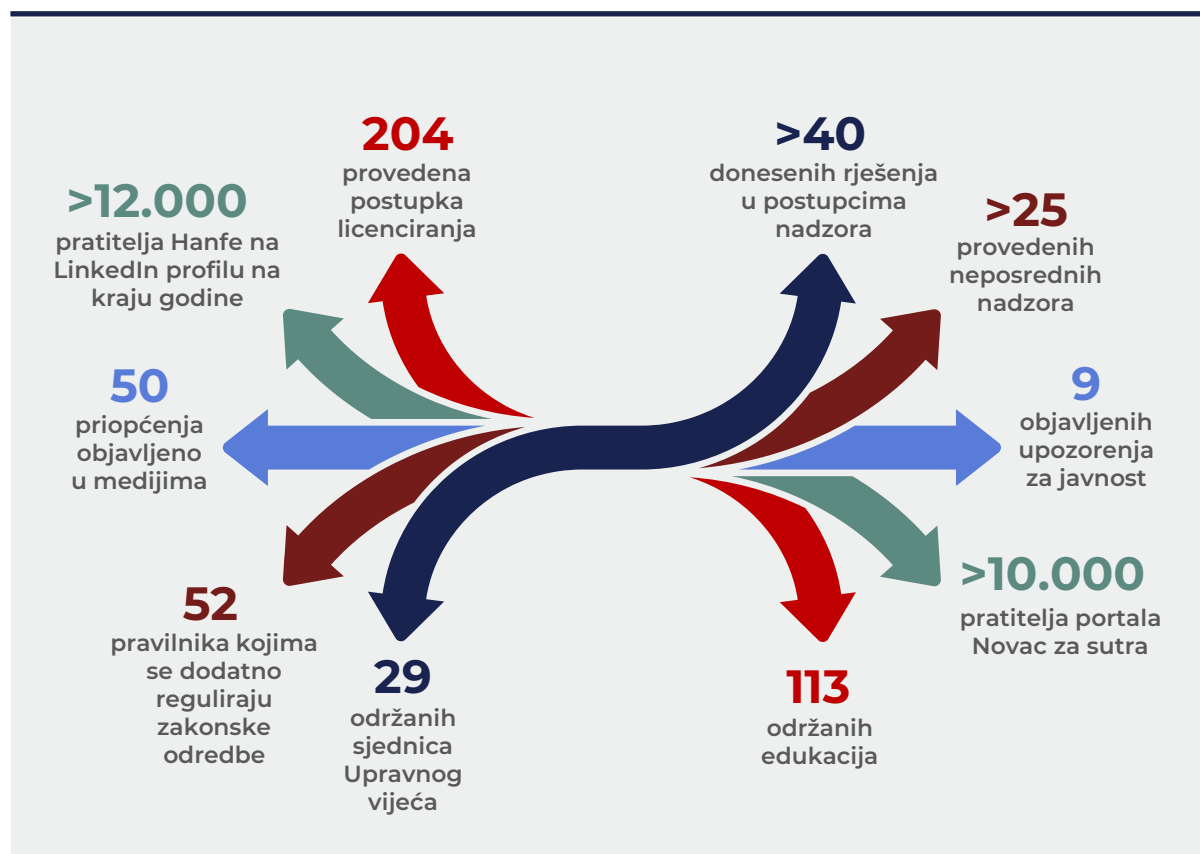
Subjekti nadzora

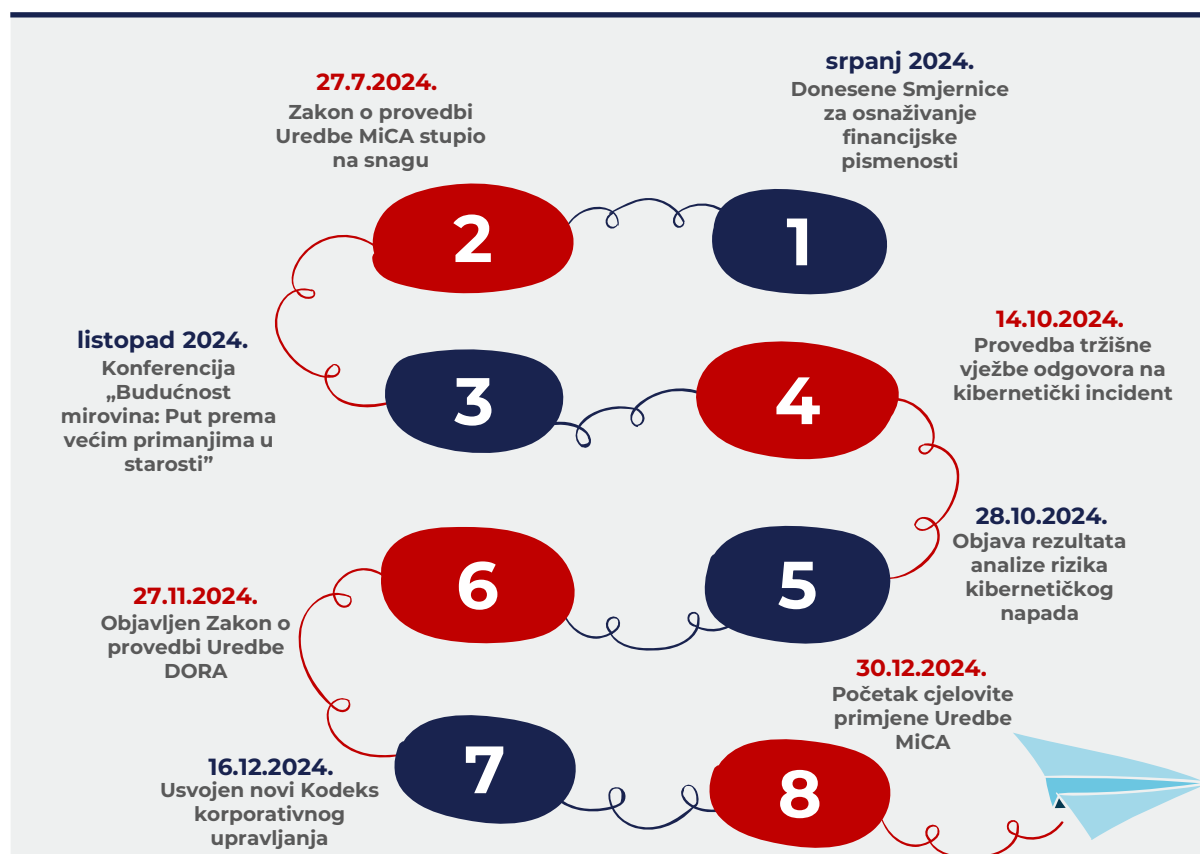
Financijska slika

Aktivnosti Hanfe

Važni datumi

Kretanja u sektoru financijskih usluga

Domaće je gospodarstvo u 2024. ostvarilo snažan rast od 3,9 %, što je 0,6 p.b. više u odnosu na prethodnu godinu. Inflacija je nastavila slabiti tijekom 2024. i na godišnjoj je razini iznosila 4 %. Povijesno niska razina stope nezaposlenosti od 5 % krajem godine i realni rast neto plaća od 10,5 % ponovno su generirali rast osobne potrošnje, koja je uz rast bruto investicija bila glavna odrednica gospodarskog rasta u 2024. godini. Za razliku od domaćeg gospodarstva, zemlje europodručja su u 2024. zabilježile prigušen rast od 0,9 % (povećanje od 0,5 p.b. u odnosu na 2023.), što odražava slab oporavak u uvjetima povišenih geopolitičkih napetosti i usporene inozemne potražnje. Osjetno povećanje rashoda od 12,6 % djelomično je nadomjestio rast prihoda od 8,9 %, čime je na kraju 2024. ostvaren proračunski manjak od 2,03 mlrd. EUR, odnosno 2,4 % BDP-a. Iako je javni dug nominalno porastao za 2,1 %, njegov udio u BDP-u smanjen je na 57,6 %, što je smanjenje od 4,3 p.b. u odnosu na prethodnu godinu. Time je omjer javnog duga i BDP-a prvi puta od 2010. pao ispod granice od 60 % propisane kriterijima iz Maastrichta. Povoljni makroekonomski indikatori i održivo upravljanje javnim dugom pozitivno su djelovali na uvjete financiranja, odnosno na prinose na dugoročne državne obveznice, koji su krajem godine iznosili 3,1 %, što je za 30 b.b. niže nego krajem 2023. godine. Time je nastavljena konvergencija prinosa prema ostalim zemljama europodručja, što je uz ostale pozitivne makroekonomske pokazatelje rezultiralo podizanjem kreditnog rejtinga RH na najviše povijesne razine.

Pozitivan sentiment investitora i rast vrednovanja na međunarodnim financijskim tržištima proširili su se i na domaće dioničko tržište, koje je doseglo rekordne vrijednosti u 2024. godini. Nakon snažnog rasta od 28 % u 2023., dionički indeks CROBEX porastao je za dodatnih 26 % u 2024. te je prvi put od 2008. premašio razinu od 3000 bodova. Obveznički indeks CROBIS je također ostvario rast od 4 % u 2024. zahvaljujući smanjenju referentnih kamatnih stopa od strane ESB-a te stabilnim javnim financijama. Aktivnost na domaćem tržištu kapitala snažno je porasla tijekom 2024. pa je ukupan promet na Zagrebačkoj burzi dosegnuo 459,4 mil. eura, što je 23,6 % više nego godinu ranije. Najviše se trgovalo dionicama, s prometom od 386,4 mil. eura (rast od 26,7 %). Istovremeno je redovni promet obveznicama smanjen za 7,5 % (na 47,1 mil. eura). Burzovno utrživi fondovi ponovno su ostvarili snažan rast prometa od 61,6 %, koji je u 2024. dosegnuo 25,95 mil. eura. Time je njihov udio u ukupnom prometu dosegnuo 7,3 % što ukazuje na njihovu rastuću važnost za tržišnu likvidnost. Na kraju 2024. na Zagrebačkoj burzi bilo je uvršteno 78 dionica, što je 9 manje u odnosu na prethodnu godinu, čime je nastavljen višegodišnji trend pada broja uvrštenih izdanja. Tržišna kapitalizacija izvrštenih dionica iznosila je 280,7 mil. eura, odnosno gotovo 0,7 % ukupne tržišne kapitalizacije na kraju 2023. godine. Unatoč izostanku novih uvrštenja, tržišna kapitalizacija dionica porasla je za 26,3 % u 2024., potaknuta porastom vrednovanja te je krajem godine iznosila 28,9 mlrd. eura.

Na obvezničkom tržištu bilo je uvršteno 35 izdanja s tržišnom kapitalizacijom od 21,3 mlrd. eura, što je povećanje od 19,3 % u odnosu na prethodnu godinu. Na Službenom tržištu uvrštena su 3 obveznička izdanja (jedna korporativna i dvije državne obveznice), a isto toliko ih je i izvršteno tijekom 2024. godine. Ministarstvo financija nastavilo je izdavati državne obveznice za institucionalne i male ulagatelje. U srpnju je izdana druga „narodna” obveznica s ročnosti od tri godine u koju je 6.457 građana uložilo 158

mil. eura. Izdano je i pet trezorskih zapisa s dospijećima od 91 i 364 dana u koje je 123,5 tisuća građana uložilo 3,7 mlrd. eura.

Krajem 2024. investicijske usluge u Republici Hrvatskoj pružala je 21 financijska institucija, od čega četiri društva za upravljanje fondovima, šest investicijskih društava i 11 kreditnih institucija. U odnosu na prethodnu godinu investicijske usluge pružala su dva društva za upravljanje manje te jedno investicijsko društvo više. Ukupna vrijednost imovine pod upravljanjem pružatelja investicijskih usluga smanjila se za 62,9 % te je na kraju 2024. iznosila 261,6 mil. eura. Društva za upravljanje investicijskim fondovima zabilježila su najveći pad (od 69,5 %) i na kraju 2024. upravljala su imovinom u vrijednosti od 197,9 mil. eura. Kreditne institucije povećale su imovinu za 8,5 % (55,3 mil. eura), a investicijska društva za 52,9 % (8,5 mil. eura) u odnosu na 2023. godinu. U 2024. pružatelji investicijskih usluga ostvarili su ukupno 148,2 mil. eura neto prihoda (slika 2.7.), što je pad od 7,3 % u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio prihoda ostvarile su kreditne institucije (95,8 % ili 142,0 mil. eura), dok su investicijska društva činila 3,3 % ukupnih neto prihoda (4,9 mil. eura), a društva za upravljanje investicijskim fondovima 0,9 % (1,3 mil. eura).

Krajem 2024. na domaćem je tržištu poslovalo 117 otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom (dalje u tekstu: UCITS fondovi). Vrijednost neto imovine UCITS fondova porasla je za 41,0 % tijekom 2024. te je na kraju godine dosegla 3,2 mlrd. eura, što je najviša razina od 2019. godine. To je rezultat osnivanja novih vrsta fondova te pozitivnog neto priljeva sredstava, ali i rasta vrijednosti imovine. Struktura ulaganja UCITS fondova ostala je relativno nepromijenjena tijekom 2024. godine. Najveći udio činile su obveznice (46,2 %), zatim novac i depoziti (17,7 %), dionice (15,9 %), ostala ulaganja (13,1 %) i udjeli investicijskih fondova (7,1 %). Povoljna tržišna kretanja u 2024., prvenstveno na domaćem dioničkom i obvezničkom tržištu, pozitivno su se odrazila na prinose svih vrsta investicijskih fondova. Najveće prinose ostvarili su dionički fondovi (17,6 %), a solidne su rezultate ostvarili i mješoviti (7,8 %) te napajajući fondovi (7,6 %). Ostali fondovi upisali su prinose od 3,9 %, novčani fondovi 3,3 % te obveznički fondovi 2,4 %. Na kraju 2024. aktivan je bio 44 alternativni investicijski fond (dalje u tekstu: AIF), od čega 41 s privatnom i 3 s javnom ponudom. Ukupna neto imovina AIF-ova u 2024. rasla je za 25,3 % te je iznosila 1,35 mlrd. eura.

Na kraju 2024. u Hrvatskoj je poslovalo 12 obveznih mirovinskih fondova (dalje u tekstu: OMF-ovi), s neto imovinom od 23,2 mlrd. eura (27,1 % BDP-a), što je 14,8 % više nego godinu ranije. Rast imovine mirovinskih fondova rezultat je povoljnih tržišnih kretanja i povećanih uplata članova, koje su u 2024. dosegle 1,5 mlrd. eura (20,7 % više u odnosu na 2023. godinu). Struktura ulaganja OMF-ova ostala je relativno nepromijenjena tijekom 2024., uz nastavak blagog smanjenja zastupljenosti obvezničkih ulaganja i povećanja značaja dionica i udjela investicijskih fondova u ukupnim ulaganjima. Obveznice su i dalje najizraženiji oblik ulaganja, s udjelom od 61,5 % u ukupnoj imovini na kraju 2024. (pad od 1,5 p.b. u odnosu na 2023.), dok su dionice činile 23,1 % (rast od 0,5 p.b. prema 2023.). Ulaganja u investicijske fondove ostala su stabilna na 10,5 % (pad od 0,2 p.b.), dok su depoziti porasli na 3,7 % (rast od 1,1 p.b.). Krajem 2024. OMF-ovi su imali 2,3 mil. članova, što je porast za 85,2 tisuće (3,8 %) u 2024. godini. Broj članova kategorije A porastao je za 109,7 tisuća (32,3 %), dok je pad broja članova kategorije B usporio na 18,1 tisuća (1,0 %), a pad broja članova zabilježili su i fondovi kategorije C (za

6,4 tisuće). U 2024. nastavljen je trend pozitivnih prinosa OMF-ova potaknut snažnim rezultatima na financijskim tržištima, pri čemu su sve tri kategorije OMF-ova ostvarile pozitivne godišnje prinose. Dionička tržišta ostvarila su snažniji rast od obvezničkih, stoga su fondovi kategorije A ostvarili najviši prinos, od 13,3 %, dok su fondovi kategorije B ostvarili prinos od 9,7 %, a fondovi kategorije C prinos od 3,6 %.

Broj dobrovoljnih mirovinskih fondova (dalje u tekstu: DMF-ovi) ostao je nepromijenjen u 2024. godini. U Hrvatskoj je na kraju 2024. poslovalo 29 DMF-ova, od čega osam otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (dalje u tekstu: ODMF-ovi) i 21 zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond (dalje u tekstu: ZDMF). Rast tržišta i pozitivne neto uplate u 2024. pozitivno su se odrazile na imovinu DMF-ova, koja je na kraju godine dosegla vrijednost od 1,4 mlrd. eura (rast od 14,8 % u usporedbi s 2023.). Od toga se na ODMF-ove odnosilo 1,2 mlrd. eura, a na ZDMF-ove 247,0 mil. eura. Broj članova DMF-ova nastavio je rasti te je krajem godine dosegao 466,8 tisuća, što je za 23,8 tisuća, odnosno 5,4 % više nego prethodne godine. Pritom je broj članova ODMF-ova porastao za 22,8 tisuća (za 5,8 %), a ZDMF-ova za 926 članova (za 1,9 %). U strukturi ulaganja DMF-ova na kraju 2024. najzastupljenije su bile obveznice (55,1 %), zatim dionice (24,8 %) te investicijski fondovi (10,2 %). Nakon dobrih rezultata u 2023., svi su DMF-ovi i u 2024. ostvarili pozitivne prinose, koji su se kretali između 3,1 % i 12,4 %, s prosječnim prinosom od 8,0 %.

U 2024. u Hrvatskoj su nastavila poslovati dva mirovinska osiguravajuća društva (dalje u tekstu: MOD-ovi). Njihova ukupna imovina porasla je za 30,2 % u odnosu na prethodnu godinu te je na kraju 2024. iznosila 557,5 mil. eura. Taj rast proizlazi iz porasta broja korisnika MOD-ova za 21,5 % na godišnjoj razini, čime su oni na kraju 2024. dosegli brojku od 21,5 tisuća.

Tijekom 2024. broj društava za osiguranje ostao je nepromijenjen te je krajem godine poslovalo 14 društava za osiguranje, od čega dva isključivo životna, četiri isključivo neživotna i osam složenih društava. Ukupna naplaćena premija društava za osiguranje u 2024. iznosila je 1,9 mlrd. eura, što je rast od 9,9 % u odnosu na 2023. godinu. Najveći doprinos došao je od premije neživotnih osiguranja, koja je porasla za 11,2 %, dosegnuvši gotovo 1,6 mlrd. eura. Naplaćena premija životnih osiguranja također je porasla za 4,2 %. Likvidirane štete su u 2024. iznosile 1,3 mlrd. eura, što je rast od 8,2 % u odnosu na prethodnu godinu. U segmentu neživotnog osiguranja likvidirane štete iznosile su 0,8 milijardi eura (rast od 10,5 %), dok su štete životnih osiguranja doseglye 0,4 milijarde eura, što je rast od 4,2 % u odnosu na kraj 2023. godine. Bruto dobit društava za osiguranje u 2024. iznosila je 163,1 mil. eura, što je rast od 17,1 % u odnosu na prethodnu godinu. Pri tome je dobit u segmentu neživotnih osiguranja porasla za 45,8 %, zahvaljujući snažnom rastu prihoda od ugovora o osiguranju i neto rezultata ulaganja. Istovremeno je segment životnih osiguranja zabilježio pad dobiti od 15,4 %, prvenstveno zbog rasta neto financijskih rashoda od ugovora o osiguranju i (pasivnog) reosiguranja. Ukupna aktiva društava za osiguranje na kraju 2024. iznosila je 6,0 mlrd. eura, što je rast od 2,2 % u odnosu na 2023. godinu. Kapitaliziranost društava za osiguranje mjerena omjerom solventnosti (dalje u tekstu: SCR omjer) zadržana je visoko iznad propisanog minimuma tijekom 2024. godine. Agregatni SCR omjer na kraju godine iznosio je 229,6 % (rast od 3,6 p.b. u odnosu na kraj 2023.), a medijalni SCR omjer 197,9 % (rast od 13,2 p.b. u odnosu na kraj 2023.).

Broj leasing društava ostao je nepromijenjen pa je na kraju 2024. i dalje poslovalo 15 leasing društava. Ukupna aktiva je krajem 2024. dosegla 4,1 mlrd. eura, što je povećanje od 17,4 % u odnosu na prethodnu godinu. Primarni izvor financiranja leasing društava i dalje su bili krediti i zajmovi inozemnih institucija, koji su porasli za 17,8 % na godišnjoj razini te su na kraju godine iznosili 3,0 mlrd. eura, a istovremeno su ukupne obveze doseglye 3,6 mlrd. eura. Vrijednost novozaključenih ugovora porasla je za 13,0 % u 2024. te je dosegla 2,0 mlrd. eura, zahvaljujući rastu financijskog (15,0 %) i operativnog leasinga (3,2 %), čemu su djelomično doprinijele i više cijene objekata leasinga, ali i porast potražnje za leasingom, koji je vidljiv i u rastu broja novozaključenih ugovora (9,0 %).

Nadzorne aktivnosti

Hanfa je u skladu s odredbama Zakona o tržištu kapitala (dalje u tekstu: ZTK) ovlaštena provoditi nadzor tržišne infrastrukture koji obuhvaća Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (dalje u tekstu: SKDD) kao središnji depozitorij vrijednosnih papira, društvo SKDD-CCP Smart Clear d.d. (dalje u tekstu: SKDD-CCP) kao središnju drugu ugovornu stranu te Zagrebačku burzu d.d. (dalje u tekstu: Zagrebačka burza) kao operatera uređenog tržišta i multilateralne trgovinske platforme u Republici Hrvatskoj. Hanfa provodi kontinuirani nadzor SKDD-a putem neposrednih i posrednih nadzora. U 2024. Hanfa je provodila posredni nadzor temeljen na analizi financijskih i nadzornih izvještaja koje SKDD redovito dostavlja Hanfi, kao i dodatnih podataka i informacija dostavljenih po zahtjevu Hanfe. Isto tako, Hanfa kontinuirano posredno nadzire mjesečne i godišnje izvještaje SKDD-a o neuspjelim namirama, u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2018/1229. Pored navedenog, Hanfa kontinuirano putem posrednog nadzora prati izvještaje o internaliziranim namirama, analizirajući volumene, vrijednosti, zastupljenost neuspjelih namira, vrste financijskih instrumenata i vrste transakcija koje se namiruju izvan sustava namire kojim upravlja središnji depozitorij. Na temelju provedenih analiza procjenjuju se rizici o kojima se putem tromjesečnih izvještaja obavještava ESMA.

U skladu s člankom 21. Uredbe EMIR Hanfa je i u 2024. provela postupak preispitivanja, ocjene rizika i usklađenosti SKDD-CCP-ja s odredbama Uredbe EMIR i drugom pripadajućom regulativom za prethodnu godinu. Na temelju provedenog postupka SKDD-CCP-ju je izrečeno nekoliko preporuka s ciljem daljnjeg poboljšanja internih organizacijskih mehanizama, protokola i pravila. Osim toga, Hanfa je po službenoj dužnosti pokrenula postupak redovitog neposrednog nadzora nad SKDD-CCP-jem. Predmet nadzora je poslovanje SKDD-CCP-ja i obavljanje djelatnosti iz članka 535. ZTK-a, uz osvrt na sustav poravnanja iz članka 536., u skladu s odredbama Uredbe EMIR, za razdoblje od 1. siječnja 2024. do dana okončanja postupka nadzora. Hanfa je nakon postupka nadzora provedenog u skladu s odredbama Uredbe CCP RRR i Uredbe EMIR u studenome 2024. izdala Rješenje kojim se SKDD-CCP obavještava o nedostacima u Planu oporavka iz lipnja 2024. godine.

Hanfa je određena kao sanacijsko tijelo SKDD-CCP-ja zbog čega je osnovana zasebna organizacijska jedinica – Ured za sanaciju, koji je zadužen za osnivanje, upravljanje i predsjedanje sanacijskim kolegijem SKDD-CCP-ja. U njegovu radu sudjeluju izabrani djelatnici Sektora za superviziju tržišta kapitala, koji obavljaju nadzor središnje druge ugovorne strane i njezinih članova sustava poravnanja.

Osim uređenim tržištem, Zagrebačka burza upravlja i Progress tržištem, multilateralnom trgovinskom platformom namijenjenom malim i srednje velikim poduzećima, koja ima blaže zahtjeve transparentnosti za izdavatelje, ali i veći investicijski rizik. U skladu s odredbama ZTK-a, Hanfa je ovlaštena provoditi posredni i neposredni nadzor nad Zagrebačkom burzom. Tijekom 2024. provodio se kontinuirani posredni nadzor Zagrebačke burze putem analize financijskih, nadzornih i statističkih izvještaja te dodatnih dokumenata i informacija s ciljem praćenja poslovanja burze te pravovremenog prepoznavanja rizika i nepravilnosti.

Hanfa kao nadležno tijelo za provođenje Uredbe o zlouporabi tržišta također nadzire i brine o zaštiti integriteta tržišta kapitala i sprječavanju zlouporabe tržišta. U skladu s ovlastima iz Uredbe o zlouporabi tržišta, uz redoviti nadzor trgovanja Hanfa zaprima prijave sumnjivih transakcija i naloga koje su obvezni podnijeti operater tržišta i investicijska društva koja djeluju na mjestu trgovanja, a koje se nazivaju STOR prijave (engl. *Suspicious Transaction and Order Reports*, dalje u tekstu: STOR prijave). U 2024. Hanfa je zaprimila 12 STOR prijava, od čega četiri zbog sumnje na trgovanje na temelju povlaštenih informacija, a preostalih osam zbog sumnje na manipulaciju tržištem. Za osam zaprimljenih prijava utvrđeno je da nije bilo elemenata manipulacije tržištem, za dvije prijave podnesene su kaznene prijave DORH-u u skladu s ovlastima Hanfe propisanim člankom 522. ZTK-a. Zbog jedne prijave doneseno je rješenje kojim je izrečena nadzorna mjera, a jedan je predmet još u postupku.

Hanfa kao nadzorno tijelo tržišta kapitala provodi i posredni nadzor izdavatelja u pogledu objave propisanih informacija i financijskih izvještaja. U tom pogledu je tijekom 2024. provedeno 187 posrednih nadzora što se tiče postupanja s propisanim informacijama, od čega se 104 odnosilo na objavu propisanih informacija, 33 na obavijesti u skladu s Uredbom o zlouporabi tržišta o stjecanju i/ili otpuštanju dionica izdavatelja od strane osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti, 25 na obavijesti o stjecanju i/ili otpuštanju vlastitih dionica, dok se 25 odnosilo na obavijesti o promjenama u glasačkim pravima. Slijedom provedenih nadzora doneseno je jedno rješenje zbog neusklađenosti postupanja s povlaštenim informacijama s Uredbom o zlouporabi tržišta.

Hanfa je u 2024. provela neposredni nadzor poslovanja kreditne institucije u pogledu obavljanja poslova depozitara UCITS fondova i AIF-ova, s ciljem provjere zakonitosti poslovanja kreditne institucije (dalje u tekstu: depozitar) u pogledu poslova pohrane i evidencije imovine fondova, obavljanja kontrolnih poslova i praćenja tijeka novca. Nadzorom nisu uočena teža kršenja zakonskih i drugih odredaba kojima se propisuje rad depozitara, ali su uočene određene nepravilnosti i nedostaci koji su se uglavnom odnosili na ugovornu dokumentaciju i interne akte te nejasnoće u postupku procjene regulatornog i pravnog okvira države i rizika skrbništva. Hanfa je u 2024. okončala i neposredni nadzor započet u drugoj polovici 2023. nad jednim investicijskim društvom u pogledu obavljanja poslova depozitara AIF-ova. Nadzor se, kao i prethodno opisani, odnosio na poslove pohrane i evidentiranja imovine, obavljanja kontrolnih poslova te praćenja tijeka novca. Nadzorom su utvrđene nezakonitosti, nepravilnosti i nedostaci u internim procedurama depozitara, neadekvatnoj sistematizaciji radnih mjesta, postupanju depozitara kod utvrđenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju UAIF-a, kao i kod ugovorne dokumentacije depozitara. Depozitar je sve nezakonitosti,

nepravilnosti i nedostatke ispravio u roku za očitovanje na nalaz iz zapisnika o nadzoru, stoga je Hanfa rješenjem u 2024. okončala ovaj neposredni nadzor.

Hanfa je početkom 2024. završila posredni nadzor ispravnosti postupanja UAIF-a kod izvršavanja procjene primjerenosti kvalificiranih ulagatelja u AIF-ove s privatnom ponudom, kao i internih procedura i upitnika kojima se predmetni proces provodi. Nadzor je obavljen provjerom internih procedura i izvršenih procjena primjerenosti, ispunjavanja uvjeta za kvalificiranog ulagatelja u skladu s odredbama Zakona o alternativnim investicijskim fondovima (dalje u tekstu: ZAIF) i podzakonskih akata na uzorku od ukupno 15 AIF-ova s privatnom ponudom kojima upravlja isto toliko pojedinačnih UAIF-ova. Društvima su upućene preporuke za unaprjeđenje izvještaja o primjerenosti, odnosno ažuriranje internih akata.

Hanfa je u 2024. započela i završila posredni nadzor koji se odnosio na kontrolu usklađenosti pravila AIF-ova s odredbama ZAIF-a u pogledu definiranja sadržaja, objave i postupanja delegiranja poslova pohrane imovine depozitara na treću osobu te objave naknada koje UAIF izravno naplaćuje ulagateljima u AIF. Nadzor je obavljen na uzorku od ukupno devet AIF-ova s privatnom ponudom, kojima upravlja devet različitih UAIF-ova. Nadzorom su utvrđene nepravilnosti i nedostaci u pravilima fondova, koji su se odnosili na nepropisivanje poslova pohrane delegiranih na treću osobu te nepropisivanje posljedica zaključenog ugovornog odnosa, nenavođenje osoba koje smiju ulagati u fond te izostanak opisa dužnosti depozitara, revizora i drugih pružatelja usluga. Društva su po primitku nalaza ovog nadzora izvršila ispravke pravila AIF-ova.

Hanfa je u 2023. započela, a u 2024. završila posredni nadzor koji se odnosio na kontrolu poštivanja zakonskih, podzakonskih i prospektnih ograničenja ulaganja za UCITS fondove. Kod jednog društva za upravljanje utvrđene su određene nezakonitosti, nepravilnosti i nedostaci u postupku kontrole ograničenja ulaganja imovine fondova. Zbog toga je Hanfa izdala posebnu nadzornu mjeru kreditnoj instituciji koja je obavljala depozitarske poslove, kojom je zatraženo da funkcija interne revizije provede ispitivanje i procjenu primjerenosti i učinkovitosti procesa kontrole zakonskih, podzakonskih i prospektnih ograničenja ulaganja fondova. Navedenoj kreditnoj instituciji izrečena je i opomena za nezakonitosti i nepravilnosti utvrđene u postupku nadzora.

Tijekom 2024. završen je posredni nadzor društava za upravljanje u pogledu utvrđivanja neto vrijednosti imovine UCITS fondova u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu, koje se odnose na vrednovanje vrijednosnih papira kojima se trguje na aktivnom i neaktivnom tržištu. Jednom društvu za upravljanje izdana je preporuka za unaprjeđenje modela procjene vrijednosti obveznica kojima se trguje na aktivnom tržištu.

Hanfa je krajem 2024. započela posredni nadzor UCITS fondova s dospijećem. Cilj nadzora bila je provjera usklađenosti strukture ulaganja s dospijećem fondova, odnosno poštuju li se prospektna ograničenja ulaganja vezana uz dospijeće, usklađenost obilježja fondova i njihovih ulaganja s javno objavljenim informacijama u prospektima fondova te provjera internog procesa osmišljavanja i upravljanja ovom vrstom proizvoda. Nadzor je obuhvatio pet društava za upravljanje koja upravljaju UCITS fondovima s dospijećem, a nalaz nadzora predviđen je za naredno razdoblje.

Tijekom 2024. Hanfa je dovršila posredni nadzor društava za upravljanje pri ulaganju za račun UCITS fondova pod upravljanjem u pogledu usklađenosti ograničenja ulaganja s Kodeksom poslovanja društava za upravljanje investicijskim fondovima i Metodologijom kategorizacije otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom. Nadzorom je također provjereno upućuje li naziv fonda na određenu strategiju i u tom smislu na određena ograničenja ulaganja koja bi trebalo poštivati i propisati prospektom fonda. Hanfa je o rezultatima ovog nadzora obavijestila Udruženje društava za upravljanje investicijskim fondovima pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, gdje su društva za upravljanje pozvana da u ovom dijelu poslovanja postupaju savjesno, pošteno, u skladu s pravilima struke te u najboljem interesu UCITS fondova i ulagatelja u UCITS fondove.

Hanfa je krajem 2024. dovršila izvanredni posredni nadzor društva za upravljanje u pogledu zaprimanja zahtjeva za izdavanje udjela u napajajućem otvorenom investicijskom fondu s javnom ponudom pod upravljanjem, koji je pokrenut prema zaprimljenoj predstavi jednog ulagatelja u fond. Zbog utvrđenih nepravilnosti društvu za upravljanje izrečena je opomena, a nepravilnosti je društvo naknadno otklonilo.

Na temelju informacija prikupljenih u postupku kontinuiranog nadzora, Hanfa je tijekom 2024. obavila posredni nadzor kreditne institucije u pogledu distribucije udjela jednog UCITS fonda. U postupku nadzora utvrđene su određene nezakonitosti i nepravilnosti u područjima postupka upravljanja proizvodima, procjene primjerenosti i prikladnosti, obavješćavanja ulagatelja o promjeni dokumenta s ključnim informacijama (KID) i periodičke procjene primjerenosti te dostave dokumentacije ulagateljima. Hanfa je kreditnoj instituciji izdala rješenje za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, uz opomenu za utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti, koje je kreditna institucija otklonila do donošenja rješenja. Kreditna institucija postupila je po nadzornoj mjeri i otklonila preostale nezakonitosti, nakon čega je izdano rješenje o okončanju postupka.

Tijekom 2024. Hanfa je provela posredni nadzor otvaranja i upravljanja transakcijskim računima ulagatelja pri SKDD-u. Nadzor je obuhvatio četiri investicijska društva i dvije kreditne institucije koje pružaju navedene usluge. Sve utvrđene nepravilnosti i nedostatke subjekti nadzora su otklonili tijekom postupka nadzora.

Hanfa je u 2024. pokrenula posredni nadzor nad jednim investicijskim društvom kao rezultat utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti unutar Zajedničke nadzorne vježbe pod koordinacijom ESMA-e. Hanfa je utvrdila da investicijsko društvo nije uspostavilo potrebne procese i procedure za izradu, objavu i kontrolu marketinške komunikacije, zbog čega je pokrenula postupak posrednog nadzora.

U 2024. dovršena su dva postupka neposrednog nadzora nad mirovinskim društvima i mirovinskim fondovima te jedan postupak neposrednog nadzora nad kreditnom institucijom. Hanfa je u 2024. završila postupak neposrednog nadzora nad mirovinskim društvom i mirovinskim fondovima pod njegovim upravljanjem, započet u 2022. godini. Nadzorom je utvrđeno da je mirovinsko društvo provelo sve nadzorne mjere i preporuke Hanfe te time otklonilo sve nezakonitosti i nepravilnosti koje su se najvećim dijelom odnosile na investicijski proces i ulaganje imovine mirovinskih fondova te nedostatke u dokumentaciji investicijskog procesa. Slijedom navedenog, postupak

redovnog neposrednog nadzora je zaključen. isto tako, tijekom 2024. okončan je još jedan postupak neposrednog nadzora nad mirovinskim društvom i pripadnim mirovinskim fondovima koji je započeo u 2023. godini. Tijekom nadzora su utvrđene određene nezakonitosti, nepravilnosti i nedostaci u investicijskom procesu, koje je mirovinsko društvo otklonilo tijekom nadzora, stoga nije bilo potrebe za daljnjim postupanjem i postupak nadzora je okončan. U neposrednom nadzoru nad poslovima depozitara jedne kreditne institucije nisu utvrđene nezakonitosti te je doneseno rješenje kojim je okončan postupak neposrednog nadzora.

Tijekom godine provedena su i tri posredna nadzora i to posredni nadzor izvještaja mirovinskih društava o provođenju aktivnosti usmjerenih na osnaživanje financijske pismenosti u 2023., posredni nadzor praćenja likvidnosti obveznih mirovinskih fondova i pregled Izvještaja o likvidnosti za prvo polugodište 2024. te posredni nadzor usklađenosti statuta i prospekata mirovinskih fondova sa zakonskim odredbama o održivom financiranju.

Hanfa je u 2024. provela ukupno 12 postupaka nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje, od čega tri neposredna i devet posrednih. Osim toga, Hanfa je tijekom 2024. pratila i postupanja po nadzornim mjerama izrečenim u prethodnim godinama. Neposredni nadzori provedeni tijekom 2024. obuhvatili su sljedeća područja: zaštitu potrošača te zaštitu općeg dobra prilikom pružanja usluge distribucije osiguranja, proces obrade i likvidacije šteta, obradu zaprimljenih pritužbi i prigovora zainteresiranih osoba, promidžbene aktivnosti, sustav upravljanja, uključujući sustav nadgledanja i upravljanja proizvodima, sustav izvještavanja, mjere i politike upravljanja kapitalom, vrednovanje i validaciju najbolje procjene tehničkih pričuva te upravljanje kibernetičkom sigurnošću i izdvojenim poslovima. Posredni nadzori provedeni tijekom 2024. obuhvatili su sljedeća područja: ispunjavanje obveze pravovremene dostave financijskih i statističkih izvještaja distributera u osiguranju, ispunjavanje obveza prema ZOOP-u, proces obrade i likvidacije šteta, sustav nadgledanja i upravljanja proizvodima, preispitivanje osnovanosti i visine kapitalnog dodatka. Na temelju nadzora provedenih u 2024., kao i nadzornih aktivnosti iz prethodnih godina, Hanfa je u 2024. donijela 14 rješenja. Sedam se rješenja odnosi na okončanje postupaka nadzora, tri se odnose na izricanje nadzornih mjera, dok se četiri odnose na oduzimanje dozvola distributerima osiguranja – posrednicima u osiguranju.

Hanfa je tijekom 2024. provela dva postupka neposrednog nadzora leasing društava, koji su se odnosili na upravljanje kreditnim rizikom s naglaskom na proces odobravanja i sklapanja ugovora o leasingu. Tijekom nadzora provjeravala se adekvatnost politika i procedura odobravanja poslova leasinga te njihova primjena, kao i ostali postupci kojima društva upravljaju kreditnim rizikom. Navedeni nadzori okončani su rješenjima u narednom razdoblju nakon što je Hanfa utvrdila da su nepravilnosti utvrđene zapisnicima otklonjene. Hanfa je u prvoj polovici 2024. završila nadzorne aktivnosti nad svim aktivnim leasing društvima, koje su se odnosile na obračun ispravaka vrijednosti potraživanja po ugovorima o financijskom i operativnom leasingu te je donijela rješenje kojim je okončan i posljednji otvoreni postupak nadzora na ovu temu.

Hanfa je tijekom 2024. provela neposredni nadzor nad jednim društvom u dijelu usklađenosti društva s odredbama Zakona o faktoringu u pogledu obavljanja djelatnosti, upravljanja rizicima i financijskog izvještavanja te primjene Zakona o

sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i Zakona o mjerama ograničavanja. Nadzorom su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u dijelu obavljanja djelatnosti (koje se tiču poslova dobavljačkog faktoringa i poslova upravljanja potraživanjima), upravljanja rizikom koncentracije, vođenja poslovnih knjiga i izvještavanja Hanfe te sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Nadzorni postupak obustavljen je jer je Hanfa u drugom postupku donijela rješenje kojim se predmetnom društvu ukida odobrenje za obavljanje posla faktoringa.

U 2024. provedeno je ukupno 90 nadzora u području SPNFT-a, od čega 81 posredni i devet neposrednih (slika 3.7.). Svi obavljeni neposredni nadzori ukazuju na to da su obveznici svjesni važnosti sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. U svim provedenim neposrednim nadzorima i mjerama koje je Hanfa donijela išlo se u smjeru poboljšanja kako organizacijskih uvjeta u dijelu SPNFT tako i načina provođenja dubinske analize, povezivanja transakcija, prijave sumnjivih transakcija itd. Svi nadzirani obveznici bez odlaganja su postupili po naloženim mjerama. Neposredni nadzori obuhvatili su različite vrste subjekata, uključujući društva za upravljanje fondovima, društva za osiguranje, investicijska društva, ali i sve važniji sektor pružatelja usluga virtualne imovine.

Tijekom 2024. Hanfa je nastavila kontinuirano pratiti, analizirati i identificirati sistemske rizike u sektoru financijskih usluga, s ciljem očuvanja stabilnosti financijskog sustava i zaštite tržišnih sudionika. Glavni kanali informiranja javnosti o rezultatima provedenih analiza, trendovima na financijskom tržištu te potencijalnim izazovima za financijsku sigurnost bile su publikacije Makroprudencijalni skener rizika i Financijska stabilnost. Osim standardnih procjena rizika, u publikacijama su izdvojeno analizirane i aktualne teme čime je Hanfa dodatno ojačala svoju ulogu u makrobonitetnom nadzoru i pravovremenom prepoznavanju sistemskih rizika. U 2024. provedena je i redovna godišnja procjena sistemski važnih institucija u sektoru financijskih usluga, a rezultati su interno priopćeni na Odboru za rizike. Hanfini predstavnici nastavili su surađivati s domaćim i europskim nositeljima makrobonitetne politike sudjelovanjem u Vijeću za financijsku stabilnost i radnim skupinama Europskog odbora za sistemske rizike (ESRB). Suradnja s ostalim nositeljima makrobonitetne politike od iznimne je važnosti jer omogućuje usklađenost regulatornih pristupa, pravovremenu razmjenu informacija i koordinirano djelovanje u slučaju financijskih šokova ili kriznih situacija. Takva suradnja jača otpornost financijskog sustava na nacionalnoj razini, ali i doprinosi stabilnosti europskog financijskog prostora jer su financijska tržišta sve više međusobno povezana.

Normativne aktivnosti

Krajem srpnja 2024. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala. Novosti u odnosu na važeći zakon prvenstveno se odnose na daljnje usklađivanje hrvatskog regulatornog okvira za tržište kapitala s odredbama Uredbe CSDR i Uredbe DORA. Dodatno su izvršene izmjene Direktive o transparentnosti. U svrhu primjene Uredbe CSDR u prosincu 2024. u Narodnim novinama objavljen je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 909/2014. Tim Zakonom nastoje se smanjiti troškovi usklađivanja i regulatorna opterećenja za središnje depozitorije, kao i olakšati njihovo prekogranično poslovanje kroz unaprjeđenje prekograničnog nadzora. Primjena Uredbe DORA osigurava se Zakonom

o provedbi Uredbe (EU) 2022/2554 o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor, koji je usvojen s ciljem osiguravanja njezine učinkovite primjene i definiranja nadležnosti nacionalnih nadzornih tijela. Zakonom o provedbi Uredbe DORA definirana su nadležna tijela za provedbu i nadzor, sankcije za nepridržavanje obveza iz Uredbe te mehanizmi suradnje među nadzornim tijelima.

Krajem 2024. u Narodnim novinama objavljeni su: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o alternativnim investicijskim fondovima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom. Najznačajnije izmjene i dopune Zakona o alternativnim investicijskim fondovima odnose se na: izmjene povezane s upravljanjem IKT rizicima, izmjene nacionalnog režima za distribuciju AIF-ova iz trećih država, izmjene nacionalnog režima za obavljanje poslova UAIF-a iz treće države u Republici Hrvatskoj, poslovanje depozitara AIF-ova. Najznačajnije izmjene i dopune Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom odnose se na: izmjene povezane s upravljanjem IKT rizicima i poslovanje depozitara UCITS fondova.

Izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima implementirana je Direktiva 2022/2556 s obzirom na važnost upravljanja IKT rizicima u poslovanju mirovinskih osiguravajućih društava te se obveza primjene Uredbe DORA proširila na njihovo cjelokupno poslovanje.

Tijekom 2024. Hanfa je sudjelovala u izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, također radi implementacije Direktive (EU) 2022/2556, kojom se mijenja Direktiva Solventnost II u dijelu IKT rizika.

Licenciranje i edukacija

Hanfa je u 2024. provela 204 postupaka licenciranja, koji su obuhvaćali izdavanje odobrenja za stjecanje kvalificiranog udjela, odobrenja za rad te odobrenja za obavljanje funkcije člana uprave i člana nadzornog odbora, odobrenja za statusnu promjenu pripajanja, izdavanje ovlaštenja za obavljanje poslova ovlaštenog aktuaru te izdavanje dozvola za obavljanje poslova distribucije osiguranja i reosiguranja, kao i postupke u kojima se utvrđuje prestanak važenja dozvole. Najveći broj zahtjeva za licenciranje odnosio se na zahtjeve za izdavanje dozvola za obavljanje poslova distribucije osiguranja i reosiguranja (92), od čega je najveći broj odobrenja izdan obrtima za zastupanje u osiguranju (61) za obavljanje poslova distribucije osiguranja. U 2024. je odobreno i 15 novih prospekata UCITS fondova, te su odobrene tri bitne izmjene postojećih.

U 2024. održano je devet ispitnih rokova za provjeru znanja i stjecanje kvalifikacija za pružanje informacija o investicijskim proizvodima i uslugama, brokerskih poslova i investicijskog savjetovanja, stjecanja zvanja ovlaštenog upravitelja mirovinskih fondova te stjecanja kvalifikacija za upravljanje mirovinskim osiguravajućim društvom. Ispitni rokovi u 2024. održavali su se online i kontinuirano na dvomjesečnoj bazi, a pristupilo im je ukupno 23 kandidata, od kojih je njih 16 (70 %) uspješno položilo ispit. Ispitima za provjeru stručnih znanja potrebnih za obavljanje poslova distribucije osiguranja i/ili distribucije reosiguranja u 2024. je pristupilo ukupno 1.439 kandidata, što je za 4 % više u odnosu na 2023. godinu.

Zaštita potrošača i unaprjeđenje financijske pismenosti

Predstavke potrošača i drugih korisnika financijskih usluga Hanfa u okviru svojeg djelokruga i nadležnosti razmatra i uzima u obzir pri ocjeni postojanja razloga za pokretanje postupaka po službenoj dužnosti ili drugih aktivnosti, a u svrhu zaštite javnog interesa i interesa korisnika financijskih usluga ili za potrebe provjere poslovanja subjekata nadzora Hanfe u skladu sa zakonima čiju primjenu ona nadzire. U 2024. zaprimljeno je ukupno 214 predstavki, što je najviši broj od 2016. godine. Promatrano po pojedinom području tržišta financijskih usluga, najveći broj predstavki u 2024. odnosi se na područje osiguranja, njih 119, odnosno 56 % od ukupnog broja. Od toga se 114 predstavki odnosilo na društava za osiguranje, a preostalih pet se odnosilo na druge subjekte na tržištu osiguranja (primjerice distributere osiguranja, ovlaštenog predstavnika za obradu šteta i HUO). Budući da sektor osiguranja nudi široki spektar usluga, razumljivo je da upravo u tom segmentu tržišta dolazi do najvećeg broja predstavki.

U 2024. su se 24 zaprimljene predstavke (11 % ukupnog broja) odnosile na tržište kapitala, što je značajno smanjenje u odnosu na 2023. kada je zaprimljena 31 predstavka iz ovog segmenta sektora financijskih usluga. Smanjen je i broj predstavki iz područja leasinga, kojih je u 2024. zaprimljeno sedam, dok ih je tijekom 2023. zaprimljeno devet. Predstavke su se uglavnom odnosile na postupanje leasing društava nakon povrata vozila u dijelu zaračunavanja rata leasinga, naplaćivanje opomena i mogućnosti prijevremene otplate ugovora o leasingu. U 2024. nije zaprimljena nijedna predstavka u vezi s poslovanjem faktoring društava.

Na rad investicijskih i mirovinskih fondova zaprimljene su po četiri predstavke u 2024. godini. Kod predstavki na poslovanje investicijskih fondova tri predstavke odnosile su se na isto društvo, no nisu utvrđene nepravilnosti. Predstavke na rad mirovinskih fondova najvećim su se dijelom odnosile na pitanja izvan nadležnosti Hanfe. Kao i u 2023., na rad investicijskih društava zaprimljene su ukupno tri predstavke. Jedna zaprimljena predstavka odnosila se na mirovinsko osiguravajuće društvo, točnije na nejasnoće u mjesečnim obavijestima mirovinskog osiguravajućeg o mirovini iz 2. stupa. U 2024. nije zaprimljena nijedna predstavka na rad Hanfe.

Ubrzana digitalizacija financijskog sektora dovodi do veće složenosti financijskih proizvoda te povećanih rizika za korisnike, dok istovremeno ti proizvodi postaju lakše dostupni široj javnosti. U takvom okruženju financijska pismenost, sposobnost donošenja informiranih odluka i odgovorno upravljanje novcem, postaju ključna pretpostavka zaštite potrošača, osobito u kontekstu digitalnih financija. Prepoznajući važnost financijskog obrazovanja, Hanfa već petu godinu zaredom bilježi porast u broju provedenih edukativnih aktivnosti, kako u fizičkom tako i u digitalnom formatu. Tijekom 2024. Hanfa je organizirala, odnosno sudjelovala u ukupno 113 edukativnih događanja, u kojima je izravno sudjelovalo gotovo 4300 sudionika. Dodatnih 3000 osoba sudjelovalo je u Hanfinim edukativnim aktivnostima neizravno, najčešće pregledom snimki predavanja dostupnih na Hanfinom YouTube kanalu. U usporedbi s prethodnom godinom, broj održanih aktivnosti u 2024. je porastao za 28 %, a broj sudionika za 9 %. To jasno ukazuje na intenziviranje edukativnih aktivnosti Hanfe, ali i na sve veći interes građana za teme financijskog opismenjavanja i potrebu za kontinuiranim učenjem, kako bi se lakše snalazili u dinamičnom i sve izazovnijem financijskom okruženju.

Hanfa je i tijekom 2024. sudjelovala u obilježavanju važnih međunarodnih inicijativa posvećenih financijskoj pismenosti, kao i međunarodnih događanja iz područja svoje nadležnosti. Najveći broj aktivnosti tradicionalno je proveden u okviru Svjetskog i Europskog tjedna novca, koji se ponovno istaknuo kao ključni međunarodni događaj za promociju financijskog obrazovanja. S ciljem širenja dosega i jačanja suradnje Hanfa je i ove godine objavila javni poziv za partnere u edukativnim aktivnostima, koji se redovito raspisuje početkom siječnja. Time su ostvarene brojne suradnje, ponajprije s udrugama, školama i fakultetima. Osim toga, Hanfa je nastavila s aktivnostima unutar Operativne radne grupe zadužene za praćenje provedbe mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana za unaprjeđenje financijske pismenosti, pod koordinacijom Ministarstva financija, čime se dodatno doprinosi koordiniranom djelovanju na nacionalnoj razini te osnažuje međuinstitucionalna suradnja.

U svjetlu sve veće važnosti financijske, a osobito digitalne financijske pismenosti, Hanfa, HNB i Ministarstvo financija tijekom 2024. započeli su dvogodišnju provedbu projekta financiranog putem instrumenta tehničke pomoći DG REFORM-a Europske komisije, pod nazivom “Improving the use of financial services through enhanced digital financial literacy in Croatia”, koji je usmjeren na unaprjeđenje digitalne financijske pismenosti građana Republike Hrvatske.

Komunikacijske aktivnosti

Hanfa je i u 2024. nastavila provoditi intenzivne i strateški usmjerene komunikacijske aktivnosti u skladu sa svojom misijom očuvanja stabilnosti financijskog sustava, zaštite potrošača i promicanja održivog razvoja tržišta financijskih usluga. Poseban naglasak u komunikacijskim aktivnostima u 2024. stavljen je na aktualne regulatorne teme poput usvajanja zakonskog okvira za tržišta kriptoomovine, jačanja digitalne otpornosti financijskog sektora te usvajanja nacionalne strategije tržišta kapitala.

I u 2024. objavljen je niz tradicionalnih publikacija i izvješća: Matrica rizika za potrošače, novi broj publikacije Financijska stabilnost, publikacija o predstavkama korisnika financijskih usluga, dva broja publikacije Makroprudencijalni skener rizika, Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju te dva izdanja regulatornog biltena za područje tržišta kapitala. Uz klasične komunikacijske kanale Hanfa je koristila i digitalne kampanje kako bi na pristupačan način približila financijske teme široj javnosti. Tako je u protekloj godini predstavila kampanju o ulaganjima i pomoću serije edukativnih članaka upoznala javnost s osnovnim informacijama potrebnim za donošenje utemeljenih odluka o ulaganju te upozorila na moguće prijevare.

U 2024. dodatno su pojačane Hanfine aktivnosti u komunikaciji s tržištem organizacijom nekoliko značajnih konferencija koje su okupile domaće i međunarodne stručnjake. U listopadu je održana konferencija „Budućnost mirovina: put prema većim primanjima u starosti“ u suradnji s OECD-om i EIOPA-om, na kojoj se raspravljalo o izazovima mirovinskog sustava, demografskim trendovima i mogućnostima povećanja dobrovoljne mirovinske štednje. Krajem listopada Hanfa je organizirala konferenciju „DORA i digitalna otpornost: gdje smo i čemu težimo“, fokusiranu na implementaciju Uredbe DORA.

Uz izlaganja i radionice na javnim događanjima Hanfa je putem društvenih mreža redovito komunicirala mišljenja i stavove usmjerene prema poslovnoj zajednici, financijskom tržištu i potrošačima. Hanfina je LinkedIn zajednica krajem 2024. imala preko 12.000 pratitelja, a Facebook stranicu edukativnog portala Novac za sutra prati

više od 10.000 građana. Tijekom godine medijima je upućeno pedesetak priopćenja i desetak prigodnih edukativnih videomaterijala.

Međunarodna suradnja

ESMA i nacionalna nadzorna tijela surađivali su u 2024. na pitanjima daljnjeg smjera i moguće revizije zakonodavnog okvira u pogledu održivog financiranja, daljnje razrade regulatornog paketa usmjerenog na implementaciju Uredbe MiCA, inicijativi oko unaprjeđenja tržišta kapitala u EU-u, uspostavljanja nadzornog okvira za digitalnu i kibernetičku sigurnost, povećanja kvalitete upravljanja podacima te izrade podzakonskih propisa u vezi s funkcioniranjem tržišne infrastrukture, s posebnim naglaskom na središnje druge ugovorne strane (CCP-jeve). Suradnja se realizirala i u usklađivanju nadzornih standarda te oblikovanju regulatornih politika. Tijekom 2024. predstavnici Hanfe aktivno su sudjelovali i glasali na šest sastanka ESMA-ina Odbora nadzornika i u 120 postupaka elektroničkog glasanja.

Tijekom 2024. EIOPA je blisko surađivala s nacionalnim nadležnim tijelima, europskim institucijama i ostalim dionicima kako bi se osigurala dugoročna stabilnost sektora, podržao održivi rast i pojačala spremnost za suočavanje s novim prijetnjama i rizicima, osobito onih povezanih s održivim financijama, digitalnom transformacijom i nadzornom konvergencijom. Kontinuirani fokus bio je i na očuvanju financijske stabilnosti u sektorima osiguranja i mirovina EU-a praćenjem rizika i ranjivosti. Fokus je bio i na utjecaju inflacije na tržišta i potrošače, rizicima povezanim s klimatskim promjenama te prijetnjama i rizicima ubrzane digitalizacije, u prvom redu kibernetičkih napada. Provedeni su brojni testovi otpornosti na stres, kao i utjecaj geopolitičkih rizika na kapital i likvidnost društava. Hanfa je tijekom 2024. putem svojih visokih predstavnika i operativnih stručnjaka sudjelovala na ukupno sedam sastanaka Odbora nadzornika, pet sastanaka Upravnog odbora, šest sastanaka Odbora za rizik i financijsku stabilnost, osam sastanaka Upravljačkog odbora za politiku, sedam sastanaka Nadzornog upravljačkog odbora, četiri sastanka Upravljačkog odbora za digitalne financije te brojnim sastancima ostalih stručnih radnih tijela i stručnih mreža EIOPA-e.

Tijekom 2024. Hanfa je nastavila sudjelovati u izradi dokumenta za raspravu o reviziji zakonodavnog okvira za bonitetne zahtjeve za investicijska društva, koji zajednički pripremaju odbori ESMA-e i EBA-e. Dokument je nakon razmatranja finaliziran i pripremljen za odobrenje relevantnim tijelima. Hanfa je također sudjelovala u pripremi materijala za sjednice Odbora nadzornih tijela EBA-e, kao i u pisanim procedurama tog Odbora.

Hanfa je u 2024. nastavila uspješnu suradnju s ESRB-om. Na redovnim tromjesečnim sastancima ESRB-ovih odbora i radnih grupa, Hanfini predstavnici sudjelovali su na raspravama o glavnim ranjivostima i rizicima za financijsku stabilnost, makrobonitetnim politikama i mjerama, kao i o aktualnim gospodarskim i tržišnim kretanjima te njihovim potencijalnim implikacijama na financijski sustav. U skladu s ocjenjenim stupnjem rizika, ESRB u 2024. nije donosio nove preporuke ili upozorenja relevantne za poslovanje domaćeg sektora financijskih usluga. Hanfini predstavnici bili su uključeni u razne aktivnosti ESRB-a, uključujući ispunjavanje upitnika o rizicima za financijsku stabilnost, sudjelovanje u raspravama te komunikaciju putem pisanih procedura. Predsjednik Upravnog vijeća Hanfe sudjelovao je na sastancima Općeg

odbora, a zaposlenici Hanfe na sastancima Savjetodavnog tehničkog odbora te Radne grupe za analize.

Hanfa je, kao nadzorno tijelo za tržište osiguranja, članica IAIS-a i sudjeluje u svim važnijim aktivnostima ove organizacije. Predsjednik Upravnog vijeća Hanfe član je Izvršnog odbora IAIS-a za regiju Srednja i istočna Europa i Zakavkazje, kao i Makrobonitetnog odbora, Odbora za proračun i Odbora za procjenu i implementaciju. Hanfa na godišnjoj razini sudjeluje u projektu za praćenje kretanja globalnog tržišta osiguranja, u aktivnostima povezanim s analizom primjene pojedinih IAIS-ovih standarda kao i u pojedinim istraživanjima u vezi s nadzornim praksama. Jedno takvo istraživanje provedeno je prošle godine, a odnosilo se na operativnu otpornost.

Hanfa je u 2024. bila značajno angažirana u procesu pristupanja Republike Hrvatske OECD-u. Aktivnosti su uključivale sudjelovanje na sastancima odbora i drugih radnih tijela OECD-a, gdje su Hanfu predstavljali članovi Upravnog vijeća i zaposlenici. Aktivnosti u 2024., najvećim dijelom su se odnosile na suradnju s relevantnim nadležnim tijelima Republike Hrvatske i tajništvom OECD-a u vezi s ispunjavanjem preporuka Odbora za ulaganja i Odbora za korporativno upravljanje.

Sudski postupci

Tijekom 2024. Hanfa je podnijela četiri optužna prijedloga. Od toga su tri prekršajna postupka inicirana pred Općinskim prekršajnim sudom u Zagrebu, dok je jedan prekršajni postupak pokrenut pred Financijskim inspektoratom Ministarstva financija Republike Hrvatske. Navedeni postupci rezultat su prethodno provedenih nadzornih aktivnosti Hanfe, a odnose se na utvrđene nepravilnosti i nezakovitosti u regulatornim području tržišta kapitala, poslovanja investicijskih fondova te sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Podnošenje optužnih prijedloga predstavlja daljnji korak u okviru Hanfinih zakonskih ovlasti usmjerenih na osiguravanje zakonitosti, transparentnosti i stabilnosti financijskog sustava Republike Hrvatske.

U 2024. pokrenuta su četiri upravna spora, i to dva iz područja osiguranja, jedan iz područja leasinga te jedan iz područja tržišta kapitala, a koji se odnosi na primjenu odredaba ZPDD-a. Upravni spor kojim se osporavala ocjena ispunjavanja uvjeta dobrog ugleda i profesionalnog ponašanja za obnašanje dužnosti člana uprave leasing društva obustavljen je zbog povlačenja tužbe. Na jednak je način okončan i upravni spor pokrenut povodom rješenja o izvršenju donesenog u području osiguranja s obzirom na to da je i u tom postupku tužba povučena. Preostala dva upravna postupka, od kojih se prvi odnosi na izricanje mjere kapitalnog dodatka u skladu sa Zakonom o osiguranju, a drugi na obvezu objavljivanja ponude za preuzimanje dioničkog društva, još uvijek su u tijeku pred Upravnim sudom u Zagrebu.

Poslovanje Hanfe

Hanfom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od pet članova, a jedan član je predsjednik. Predsjednika i članove Upravnog vijeća na mandat od šest godina imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Radom Hanfe u mandatnom razdoblju do 6. veljače 2024. upravljalo je Upravno vijeće u sastavu dr. sc. Ante Žigman (predsjednik), dr. sc. Tomislav Ridzak, Jurica Jednačak, Ilijana Jeleč i Antun Palarić. Po isteku mandata Odlukom Hrvatskog sabora dana 7. veljače 2024. imenovano je novo Upravno vijeće u sastavu dr. sc. Ante Žigman (predsjednik), dr. sc.

Tomislav Ridzak, Jurica Jednačak, Anamarija Staničić i Antun Palarić. Tijekom 2024. Upravno vijeće Hanfe održalo je 33 sjednice, na kojima je doneseno 837 odluka.

Broj zaposlenika Hanfe povećao se za 9 % u odnosu na prethodnu godinu te je krajem godine iznosio 206. Ugovori o radu na neodređeno vrijeme bili su sklopljeni s 97 % zaposlenih, dok su ugovori na određeno vrijeme bili sklopljeni isključivo s umirovljenicima i pripravnicima. Udio zaposlenika muškog spola povećao se s 30 % na 33 %. Prosječna dob zaposlenika dosegla je 45 godina, što predstavlja blag porast u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupna imovina Hanfe na dan 31. prosinca 2024. iznosila je 4,6 mil. eura, što predstavlja povećanje od 7,1 % u odnosu na kraj 2023. godine. Na to je povećanje prvenstveno utjecao porast nefinancijske imovine, koja je porasla za 16,8 %, dok se iznos financijske imovine povećao za 4,9 % u usporedbi s prethodnom godinom. Struktura pasive također se izmijenila u odnosu na 2023. na način da su vlastiti izvori smanjeni za 4,9 %, a obveze povećane za 36,6 % te je omjer vlastitih izvora i obveza u 2024. iznosio 63/37 u korist vlastitih izvora. Hanfa je u 2024. ostvarila ukupne prihode od 13,9 mil. eura, što predstavlja povećanje od 11,0 % u odnosu na prethodnu godinu. Glavni izvor prihoda čine prihodi po posebnim propisima, koji uključuju prihode ostvarene iz naknada od imovine i prihoda subjekata nadzora, prihode od naknada za pružene usluge iz nadležnosti Hanfe te ostale prihode po posebnim propisima. Ti prihodi čine 99,6 %, odnosno 13,87 mil. eura ukupnih prihoda Hanfe. Preostali dio prihoda u iznosu od 58,8 tis. eura činili su prihodi od imovine, prihodi od donacija i ostali prihodi. U 2024. ukupni rashodi Hanfe iznosili su 13,6 mil. eura, što je za 12,5 % više u odnosu na 2023. godinu. Najveću stavku u strukturi ukupnih rashoda u 2024. činili su rashodi za radnike s udjelom od 63,0 %, a koji su za 12,6 % veći u odnosu na prethodnu godinu. U 2024. ostvaren je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 313,4 tis. eura, koji je Hanfa uplatila u državni proračun RH.